

Norsk Forening for Sjøfartsmedisin

Det Kongelig Nærings- og handelsdepartement
Postboks 8014 Dep
0030 Oslo

Bergen 2005-11-10

Høringsuttalelse NOU 2005-14 På rett kjøp

Bakgrunn

Norsk forening for sjøfartsmedisin er en spesialforening i Den norske lægeforening som omfatter autoriserte sjømannsleger, leger med arbeidsfelt og interesse for sjøfartsmedisin og andre relevante fagpersoner. Foreningens medlemmer arbeider innen alle spektrere av nasjonal skipsfart, så vel administrativ, statlig og privat virksomhet.

Foreningen har valgt å vurdere flere av de kapitler som lovforslaget omhandler.

Drøfting

Foreningen ser frem til at det kommer en ny lov som erstatter Sjødyktighetsloven av 1903 og samtidig bereder grunnen for en omfattende opprydning i gjeldene forskrifter.

Forarbeidet til loven og mandatets vurderinger

Foreningen finner det beklagelig at utvalget ikke har benyttet seg av muligheten til å innkalle relevante miljø til arbeid i undergrupper. Dette har medført at forarbeidet ikke kan anses som fyldegjørende på alle felt. Et eksempel er utvalgets konklusjon om at "tretthet og utmattelse fremstår som den viktigste årsaken til skipsulykker". I andre referanser fremkommer at nær 50 % av alle skipsulykker kan relateres til feil ved navigasjonssystemene på bro (veritas.no) eller at mellom 75 % og 96 % av alle skipsulykker skyldes menneskelige feilhandlinger (Rothblum og Caralhais 2002). Dette ser ut til å ha vært et av de førende momenter for så klare bestemmelser om hvile og arbeidstid.

Et annet eksempel er utvalgets antagelse om at Forsvarets virksomhet. "Etter utvalgets oppfatning er det liten grunn til generelt å unnta disse skipene fra den reguleringen som gjelder andre fartøy..." Det er ikke kjent at Forsvaret tatt med i forarbeidet til loven samtidig som det må anses å få betydelige konsekvenser for Forsvarets virksomhet dersom lovens gjøres gjeldene helt eller delvis. Forsvarets maritime virksomhet har helt andre oppgaver og er

Norsk Forening for Sjøfartsmedisin, Box 1134 Sentrum, 5809 Bergen.

Styret:

Kommandør Dr Jan Sommerfelt Pettersen. Formann. Tm: 900 28 999. jsp@isf.uib.no

Kommandørkaptein Dr Vilhelm Koefoed. Kasserer. Tm: 907 27 527. vkoefoed@broadpark.no

Dr Keith Gretemeier. Styremedlem. keithgr@online.no

Dr Knut Arve Omdal, Norsk Rederihelsetjeneste. Kursansvarlig. Tm: 95904006 rederihelsetjenesten@eidesvik.no

Dr Jon Christensen. Seminaransvarlig. jonchris@online.no

Dr Stein I. Modahl. Varamedlem. smodahl@online.no

Dr Einar Rolf Tamber. Varamedlem. ertamber@online.no

av en helt annen karakter enn sivil sjøfart. Dette reflekteres i de oppgaver Sjøforsvaret er pålagt av Stortinget.

Det uheldige med en tilsynelatende skjev sammensetning av utvalget er det kan se ut til å ha påvirket loveforslaget.

Lovens ulike kapitler

Kapittel 1 Innledende bestemmelser

Foreningen støtter lovens formål men mener at lovens saklige virkeområde bør begrunnes bedre, jfr kommentarene over.

Kapittel 3 Teknisk og operativ sikkerhet

I § 3-1 fremholdes en rekke sentrale punkt om skipets prosjektering, bygging og utrustning. Skipets konstruksjon må ha som et sentralt mål å ivareta arbeidstagers sikkerhet og helse samt å bidra til optimal funksjon for arbeidstaker. Dagens fartøy er i stor grad bygget med utstyr som ikke fremmer arbeidstakers funksjon i maritimt miljø, dette er ikke omtalt i loveforslaget. En utfyllende liste som det kan hentes momenter fra kan være:

- Arbeidsplassutforming (antropometriske vurderinger) og ergonomi, inkludert kognitiv ergonomi
- Grensesnitt Menneske – Teknologi - Organisasjon / Human Factors / Man-Machine-Interface
- Tekniske innretninger
- Kjemiske stoffer og produkter samt biologiske forhold
- Støy og vibrasjoner, belysning og inneklima
- Utendørs arbeidsoperasjoner
- Stråling
- Tilrettelegging av arbeidet / Organisasjon og samarbeidsformer / psykososiale forhold.
- Ivaretagelse av syke og skadede

Videre bør det fremholdes behov for utarbeidelse av regelverk som ivareta alle aspekt ved helse, miljø og sikkerhet i prosjekt og byggefase.

I § 3-9 fremkommer nå et krav om at arbeidstaker ”ikke (skal) utgjøre en fare for andre om bord”. Denne formuleringen er i tråd med dagens praksis men skiller seg fra tidligere gjeldene

Norsk Forening for Sjøfartsmedisin, Box 1134 Sentrum, 5809 Bergen.

Styret:

Kommandør Dr Jan Sommerfelt Pettersen. Formann. Tm: 900 28 999. jsp@isf.uib.no

Kommandørkaptein Dr Vilhelm Koefoed. Kasserer. Tm: 907 27 527. vkoefoed@broadpark.no

Dr Keith Gretemeier. Styremedlem. keithgr@online.no

Dr Knut Arve Omdal, Norsk Rederihelsetjeneste. Kursansvarlig. Tm: 95904006 rederihelsetjenesten@eidesvik.no

Dr Jon Christensen. Seminaransvarlig. _jonchris@online.no

Dr Stein I. Modahl. Varamedlem. smodahl@online.no

Dr Einar Rolf Tamber. Varamedlem. ertamber@online.no

regelverk. Arbeidstaker skulle den gang også selekteres med tanke på egen sikkerhet. Foreningen mener gjeldene regelendring medfører en liberalisering i godkjenning av sjøfolk som reduserer sikkerheten på skip. I gjeldene forskrift for arbeidstakere på skip er det gjort unntak for passasjerskip på innsjøer. Begrunnelsen for dette er ukjent, men fremmer neppe skipsikkerheten for innlandstrafikken. Det bør vurderes om denne gruppen skal ha fritak etter ny lov.

I § 3-9 stilles det helsekrav. Foreningen mener at det skal stilles klare kompetansekrav til sjømannsleger for at disse skal kunne autoriseres til å utferdige helseattester. Sjømannleger bør både kjenne til de spesielle arbeidsforhold ombord og besitte og vedlikeholde bred kompetanse innen fagfeltet sjøfartsmedisin. Eksisterende praksis på dette felt er ikke tilfredsstillende etter foreningens oppfatning og vi anbefaler at sjøfartsmedisinsk kompetanse spesifiseres som et krav i loven for godkjenning av sjømannsleger. Videre vil det være passende at klageadgang og klagenemnd spesifiseres i eget bokstavpunkt.

Det samme kapittelet bør inneholde bestemmelser om bruk av Los og losens kvalifikasjoner, herunder helse. Losens arbeid er i dag ikke regulert i tråd med øvrige arbeidstakere på skip. Arbeidet er viktig for skipssikkerheten og det er til tider særlig krevende. Losens funksjon er ikke nevnt i forarbeidene.

Det bør også vurderes å omtale kvalifikasjoner til annet personell som har spesifikke oppgaver. Røykdykkertjenesten, MOB båtpersonell og annet personell med funksjoner som må anses å ha spesifikk innsats eller sikkerhetsoppgave bør ha lovhjemmel i sikringen av sitt arbeid.

Kapittel 4 Personlig sikkerhet

§ 4-3 og 4-4 virker for detaljert. Foreningen forstår utvalgets intensjon med å være så spesifisert men vil samtidig trekke begrunnelsen for dette i tvil, jfr kommentar om forarbeidene til utvalget.

§ 4.6 om kosthold og drikkevann bør i praksis utgå. Dette forholdet er i dag primært regulert gjennom Matloven. Forholdet er også delvis regulert gjennom Smittevernloven. Det naturlige er trolig at Matloven ivaretar dette ansvaret alene. Slik regelverket er i dag skal Sjøfartsdirektoratet, Mattilsynet og Smittevernkontorene foreta overlappende tilsyn på dette feltet.

Konklusjon

Norsk forening for sjøfartsmedisin har vurdert ulike sider ved forslag til ny skipsikkerhetslov. Lovens intensjon er god og støttes fullt. Det fremføres forslag til noen tillegg og endringer samt at enkelte paragrafer kommenteres.

Norsk Forening for Sjøfartsmedisin, Box 1134 Sentrum, 5809 Bergen.

Styret:

Kommandør Dr Jan Sommerfelt Pettersen. Formann. Tm: 900 28 999. jsp@isf.uib.no

Kommandørkaptein Dr Vilhelm Koefoed. Kasserer. Tm: 907 27 527. vkoefoed@broadpark.no

Dr Keith Gretemeier. Styremedlem. keithgr@online.no

Dr Knut Arve Omdal, Norsk Rederihelsetjeneste. Kursansvarlig. Tm: 95904006 rederihelsetjenesten@eidesvik.no

Dr Jon Christensen. Seminaransvarlig. jonchris@online.no

Dr Stein I. Modahl. Varamedlem. smodahl@online.no

Dr Einar Rolf Tamber. Varamedlem. ertamber@online.no

Med vennlig hilsen

Jan
Formann

Sommerfelt-Pettersen

Intern
Styret og Kvalitetssikringsutvalget Norsk Forening for Sjøfartsmedisin

kopi

Norsk Forening for Sjøfartsmedisin, Box 1134 Sentrum, 5809 Bergen.

Styret:

Kommandør Dr Jan Sommerfelt Pettersen. Formann. Tm: 900 28 999. jsp@isf.uib.no

Kommandørkaptein Dr Vilhelm Koefoed. Kasserer. Tm: 907 27 527. vkoefoed@broadpark.no

Dr Keith Gretemeier. Styremedlem. keithgr@online.no

Dr Knut Arve Omdal, Norsk Rederihelsetjeneste. Kursansvarlig. Tm: 95904006 rederihelsetjenesten@eidesvik.no

Dr Jon Christensen. Seminaransvarlig. jonchris@online.no

Dr Stein I. Modahl. Varamedlem. smodahl@online.no

Dr Einar Rolf Tamber. Varamedlem. ertamber@online.no